

**Dovoz a výroba elektronických zařízení,
olejů, baterií a akumulátorů ve
Středočeském kraji z pohledu legislativy
upravující nakládání s odpady**

verze 15.12.2005

Identifikace zpracovatele projektu

Název firmy : **Středočeské komunální služby, s.r.o.**
Adresa : nám. Starosty Pavla 13, 272 01 Kladno
Statutární zástupce : Ing. Petr Schönfeld, Ing. Jiří Hartmann
Právní forma : společnost s ručením omezeným
IČ : 26 15 50 95
DIČ : CZ26155095
Bank. spoj. : KB a.s. Kladno
č.ú.: 276103420267/0100
Tel., fax : 312 246 240, 312 246 265
E-mail : skoms@sks-cz.cz
Řešitelský team : Ing. Jiří Hartmann
Ivana Šůnová
RNDr Petr Kratochvíl
Ing. Kateřina Babáková
Mgr. David Třešňák

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. LEGISLATIVA	6
3. POVINNÉ OSOBY / VÝROBCI.....	8
3.1. PŘEHLED INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	8
3.2. MINERÁLNÍ OLEJE	10
3.3. PŘENOSNÉ BATERIE (SUCHÉ GALVANICKÉ ČLÁNKY)	10
3.4. ELEKTRICKÉ AKUMULÁTORY.....	11
3.5. PNEUMATIKY	13
3.6. ELEKTROZAŘÍZENÍ	13
3.6.1. Velké a malé domácí spotřebiče.....	13
3.6.2. Zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení.....	16
3.6.3. Spotřebitelská zařízení	18
3.6.4. Osvětlovací zařízení	20
3.6.5. Ostatní elektrická a elektronická zařízení	21
4. MÍSTA ZPĚTNÉHO ODBĚRU	24
4.1. DEFINICE MÍST ZPĚTNÉHO ODBĚRU.....	24
4.2. POSTUP PŘI SESTAVOVÁNÍ DATABÁZE MÍST ZPĚTNÉHO ODBĚRU	25
4.3. IDENTIFIKOVANÁ MÍSTA ZPĚTNÉHO ODBĚRU	27
4.3.1. Minerální oleje.....	28
4.3.2. Přenosné baterie	29
4.3.3. Elektrické akumulátory.....	30
4.3.4. Pneumatiky.....	30
4.3.5. Elektrozařízení	31
4.4. SBĚRNÉ DVORY OBCÍ A ZPĚTNÝ ODBĚR.....	33
5. ZPĚTNÝ ODBĚR A GIS	35
5.1. PRACOVNÍ POSTUP.....	35
5.2. VÝSTUPY A POUŽITÍ.....	35
6. ZÁVĚR	36

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka I : Charakteristika komodit podléhajících zpětnému odběru.....</i>	<i>5</i>
<i>Tabulka II : Cíle využití a recyklace elektrických a elektronických zařízení .....</i>	<i>7</i>
<i>Tabulka III : Kategorizace povinných osob pro minerální oleje (2003).....</i>	<i>10</i>
<i>Tabulka IV : Kategorizace povinných osob pro minerální oleje (2003) .....</i>	<i>10</i>
<i>Tabulka V : Kategorizace subjektů pro přenosné baterie (2003) .....</i>	<i>11</i>
<i>Tabulka VI : Největší dovozci přenosných baterií do ČR.....</i>	<i>11</i>
<i>Tabulka VII : Kategorizace dovozců elektrických olověných akumulátorů.....</i>	<i>12</i>
<i>Tabulka VIII : Přehled nejvýznamnějších povinných osob pro olověné akumulátory .....</i>	<i>12</i>
<i>Tabulka IX : Kategorizace dovozců pneumatik (2003) .....</i>	<i>13</i>
<i>Tabulka X : Přehled nejvýznamnějších dovozců pneumatik (2003).....</i>	<i>13</i>
<i>Tabulka XI : Příklad jednoho záznamu z databáze míst zpětného odběru .....</i>	<i>27</i>
<i>Tabulka XII : Přehled zpracovatelů elektrozařízení (3., 4. skupina) .....</i>	<i>33</i>
<i>Tabulka XIII : Seznam provozovatelů sběrných dvorů zapojených do systémů ZpO .....</i>	<i>34</i>

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1: Příklad označení míst zpětného odběru.....</i>	<i>25</i>
<i>Obr. 2 : Přehled sběrných míst dle jednotlivých komodit .....</i>	<i>28</i>
<i>Obr. 3: Struktura míst zpětného odběru přenosných baterií .....</i>	<i>29</i>
<i>Obr. 4: Podíl míst zpětného odběru na celkovém sběru přenosných baterií .....</i>	<i>29</i>
<i>Obr. 5: Místa zpětného odběru autobaterií dle typu.....</i>	<i>30</i>
<i>Obr. 6: Místa zpětného odběru použitých pneumatik dle typu.....</i>	<i>31</i>
<i>Obr. 7: Zpětný odběr elektrozařízení skupiny 1.-2. dle typu.....</i>	<i>32</i>
<i>Obr. 8: Zpětný odběr elektrozařízení (3., 4. skupina) dle typů.....</i>	<i>32</i>
<i>Obr. 9: Místa zpětného odběru osvětlovací techniky (dle typů).....</i>	<i>33</i>

SEZNAM PŘÍLOH

<i>Příloha I. : Mapa míst zpětného odběru vybraných výrobků</i>	
<i>Příloha II. : Mapa pokrytí obcí místy zpětného odběru vybraných výrobků</i>	
<i>Příloha III. : Hustota všech míst zpětného odběru dle obcí s rozšířenou působností</i>	
<i>Příloha IV. : Hustota míst zpětného odběru baterií dle obcí s rozšířenou působností</i>	
<i>Příloha V. : Hustota míst zpětného odběru pneumatik dle obcí s rozšířenou působností</i>	
<i>Příloha VI. : Hustota míst zp. odběru elektrozařízení dle obcí s rozšířenou působností</i>	
<i>Příloha VII. : Zastoupení míst zpětného odběru dle vybraných komodit</i>	
<i>Příloha VIII. : Písemné stanovisko ředitele odboru odpadů MŽP</i>	
<i>Příloha IX. : Seznam významných výrobců a povinných osob</i>	
<i>Příloha X. : Seznam míst zpětného odběru na území Středočeského kraje</i>	

1. Úvod

V praktické i legislativní problematice odpadového hospodářství je stále větší pozornost věnována celému **životnímu cyklu u vybraného okruhu výrobků**. Životní cyklus zahrnuje čtyři základní fáze :

- a) výzkum a vývoj,
- b) výroba,
- c) spotřeba / užití,
- d) odpad (využití, odstranění)

Výrobově orientovaná strategie ochrany životního prostředí je v souladu s environmentálními směrnici EU, přináší zejména preventivní přístupy k problematice výrobků a výrazně posiluje **zodpovědnost výrobců** za svoje produkty. Podmínky a postupy v raných fázích životního cyklu ovlivňují možnosti využití (recyklace) odpadu. Výrobově orientovaná strategie ochrany životního prostředí však přináší vysoké nároky na dobré legislativní řešení – jedná se o poměrně komplikovanou problematiku na hranici průmyslových, obchodních a environmentálních oborů.

Nejvýznamnějším aspektem zodpovědnosti výrobců z pohledu obcí a krajů je zavedení povinnosti tzv. **zpětného odběru použitých výrobků**. Prakticky to znamená, že organizaci, financování sběru a zpracování řady výrobků po jejich použití přebírají od obcí subjekty, které s danými výrobky obchodují nebo je vyrábějí.

Povinnost zajistit zpětný odběr výrobků nabídnutých ke zpětnému odběru mají v České republice výrobci a dovozci výrobků uvedených v následující tabulce :

Tabulka I : Charakteristika komodit podléhajících zpětnému odběru

Komodita zpětného odběru	Legislativa		Důvody zpětného odběru		
	Směrnice EU č.	Zákon 106/2005 Sb.	objemnost	nebezpečné vlastnosti	úspora primárních zdrojů
Minerální oleje	75/439	§ 38	ne	ano	ano
Elektrické akumulátory	91/157	§ 38	ne	ano	ano
Galvanické články a baterie	91/157	§ 38	ne	ne	ano
Výbojky a zářivky	2002/96	§ 38	ne	ano	ano
Pneumatiky	-	§ 38	ano	ne	ano
Elektrozařízení pocházející z domácností [§ 37 g písm. f]	2002/96	§ 38	ano (ne)	ne (ano)	ano
Elektrozařízení (1.-10.skupina)	2002/96	§ 37f - o	ano (ne)	ne (ano)	ano

Zdroj : www.env.cz, rubrika legislativa

Z tabulky vyplývá, že :

- zpětný odběr většiny výrobků (s výjimkou pneumatik) má kořeny v platných směrniciích Evropské unie,
- v České republice existuje dvojí právní úprava problematiky zpětného odběru, a to podle § 37f – o a podle § 38 zákona MŽP č. 106/2005 Sb., o odpadech,
- zpětný odběr je zaváděn u všech komodit z důvodu úspor (náhrady) primárních surovin, u některých výrobků z důvodu přítomnosti nebezpečných látek (např. těžké kovy) nebo z důvodu většího objemu jednotlivých výrobků (pneumatiky, ledničky, televizory), což přináší pro občany problémy s jejich odstraňováním.

Poznámka: Zodpovědnost výrobců je uplatňována v Evropské unii a České republice i v případě vozidel s ukončenou životností a obalů. Tyto komodity však nejsou předmětem této studie.

2. Legislativa

Problematika zpětného odběru použitých výrobků je řešena v § 38 zákona č.106/2005 Sb., o odpadech (dále jen Zákon o odpadech) s účinností od 23. 2. 2002. V případě použitých elektrických a elektronických zařízení byl zákon o odpadech doplněn o díl 8 (§ 37, písm.f-o), který nabyl účinnosti 13. 8. 2005.

Podle § 38 Zákona o odpadech výrobci a dovozci výše zmíněných výrobků jsou zejména povinni :

- zajistit zpětný odběr použitých výrobků,
- informovat spotřebitele prostřednictvím posledních prodejců,
- zajistit využití nebo odstranění použitých výrobků v souladu s platnou legislativou,
- předávat roční zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru za uplnulý kalendářní rok na Ministerstvo ŽP ČR.

Zákon o odpadech neuvádí přesnou definici zpětného odběru, ale je možné sestavit seznam základních atributů zpětného odběru vyhledáním příslušných citací zákona :

- zpětný odběr se vztahuje k použitým výrobkům vyjmenovaným v § 38 zákona,
- tyto výrobky se stávají odpadem až ve chvíli předání oprávněné osobě k jeho využití nebo odstranění,
- zpětný odběr musí být prováděn bez ohledu na výrobní značku,
- zpětný odběr musí být prováděn až do výše (množství), které povinná osoba za vykazované období vyrobí nebo doveze,
- zpětný odběr musí být proveden bez nároku na úplatu od spotřebitele,
- místa zpětného odběru musí být stejně dostupná jako místa prodeje výrobků.

Část povinností je uložena i posledním prodejcům vyjmenovaných výrobků. Pokud poslední prodejce prodává ve své provozovně daný druh zboží (výrobku), musí od spotřebitele převzít bezplatně použitý výrobek nebo ho alespoň informovat o nejbližším místě zpětného odběru.

Podrobnosti týkající se provedení zpětného odběru jsou uvedeny ve vyhlášce Ministerstva životního prostředí č.237/2002 Sb. o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, ve znění vyhlášky č. 505/2004 Sb. a vyhlášky č. 353/2005 Sb.(dále jen „vyhláška“). Tato vyhláška kromě jiného stanovuje, že

- zpětný odběr musí být zajišťován bezplatně a po celou prodejní dobu,
- zpětný odběr nesmí být vázán na odběr určitého množství nových výrobků,
- v každé obci nebo části obce, kde se prodává daný výrobek, musí být alespoň jedno místo zpětného odběru.

V průběhu prvních dvou let vydal právní odbor Ministerstva životního prostředí několik odborných stanovisek k problematice zpětného odběru. Kromě jiného z nich vyplývá, že povinnost bezplatného zpětného odběru mají výrobci pouze vůči spotřebitelům (občanům, fyzickým osobám).

Problematika zpětného odběru elektrických a elektronických zařízení je legislativně řešena poněkud rozdílným způsobem. Kromě řady nových povinností v oblasti ecodesignu výrobků budou muset výrobci zajistit zejména :

- zpětný odběr použitých elektrozařízení od spotřebitelů,
- oddělený sběr elektroodpadu od ostatních konečných uživatelů,
- financování zpětného odběru, zpracování a využití vlastních výrobků uvedených na trh po 13. 8. 2005,
- společné financování zpětného odběru, zpracování a využití tzv. historického elektroodpadu,
- poskytování dostatečných finančních záruk za to, že nakládání s elektroodpadem bude dostatečně zajištěno,
- vytvoření systému zpracování elektroodpadu , který bude navazovat na zpětný odběr a oddělený sběr.

Tabulka II : Cíle využití a recyklace elektrických a elektronických zařízení

Kategorie OEEZ		Využití (%)	Opětovné použití a recyklace (%)
1	Velké domácí spotřebiče	80	75
2	Malé domácí spotřebiče	70	50
3	Zařízení IT a telekomunikací	75	65
4	Spotřebitelská zařízení	75	65
5	Osvětlovací zařízení	70	50
6	Elektrické a elektronické nástroje	70	50
7	Hračky, vybavení pro volný čas a sporty	70	50
8	Lékařské přístroje	neuveďeno	neuveďeno
9	Přístroje pro monitorování a kontrolu	70	50
10	Automaty	neuveďeno	80

Zdroj : § 37 zákona č.106/2005 Sb., o odpadech

Za základní nedostatek české legislativy je považováno to, že nejsou jasně dány závazné kvóty pro sběr použitých výrobků (s výjimkou obalů). Výrobci tak nejsou dosud dostatečně motivováni, aby vytvořili skutečně efektivní systémy zpětného odběru.

Největší část zodpovědnosti za zpětný odběr nesou povinné osoby nebo výrobci výše zmíněných komodit. V české legislativě existují dvě definice :

Povinné osoby (§ 38 odst. 3)

Povinnost zajistit zpětný odběr použitých výrobků nabídnutých ke zpětnému odběru má právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která výrobky uvedené v odstavci 1 vyrábí nebo uvádí na trh v České republice výrobky zahraničního výrobce, (dále jen "povinná osoba").

Výrobci (§ 37g, písm. e)

- Výrobcem je fyzická nebo právnická osoba oprávněná k podnikání, která bez ohledu na způsob prodeje, včetně použití prostředků komunikace na dálku pod vlastní značkou vyrábí a prodává elektrozařízení, nebo
- prodává pod vlastní značkou elektrozařízení vyrobená jinými dodavateli, neobjevuje-li se na zařízení značka osoby podle bodu 1, nebo
- v rámci své podnikatelské činnosti dováží elektrozařízení do České republiky, nebo tato elektrozařízení uvádí v České republice na trh

Při podrobnější analýze těchto definic lze dospět k závěru, že termíny výrobci a povinné osoby označují totožné skupiny ekonomických subjektů a v podstatě se sobě rovnají. S další implementací připravovaných směrnic EU lze očekávat, že definice budou sjednoceny do podoby stávající definice výrobců.

3. Povinné osoby / výrobci

3.1. Přehled informačních zdrojů

K identifikaci povinných osob (výrobců) lze použít několika informačních zdrojů :

- Ministerstvo životního prostředí (registr výrobců)

Povinnost registrovat se na Ministerstvu životního prostředí mají pouze výrobci elektrických zařízení podle § 37 f – o zákona. Pro ostatní komodity registrační povinnost povinným osobám nebyla zákonem stanovena. Termín pro registraci výrobců elektrozařízení vypršel 12. října 2005. Výstupy z tohoto registru nejsou veřejně dostupné a úplné zpracování registrační agendy lze očekávat v řádu měsíců. V prosinci 2005 byly provedeny první registrace kolektivních organizací (Elektrowin, Ekolamp).

- Centrum pro hospodaření s odpady při VÚV T. G. Masaryka, Praha (CeHO)

Tato organizace přijímá a zpracovává pro Ministerstvo životního prostředí roční zprávy o plnění povinností zpětného odběru za komodity podle § 38 zákona. CeHO vede databázi povinných osob. V současné době se zpracovávají roční zprávy z roku 2004. Dokončení těchto prací se předpokládá na konci listopadu 2005. Souhrnné roční zprávy o zpětném odběru obsahují pouze sumarizované údaje, nikoliv však statistické údaje o jednotlivých povinných osobách.

- Generální ředitelství cel ČR

GŘ cel do 30.4.2004 vedlo podrobné statistiky o dovozu a vývozu veškerého zboží. Do tohoto data bylo možné získat na požádání velmi podrobné výpisy z této databáze do několika dnů. Tato databáze dovozců však obsahovala řadu subjektů, které nedodávaly dovezené výrobky na spotřebitelský trh.

- Český statistický úřad

Obchod mezi členskými zeměmi EU je nadále registrován pomocí statistického registru INTRASTAT, avšak ohlašovací povinnost mají pouze ty subjekty registrované v ČR, které dovezou do ČR ročně zboží ve finančním objemu větším než 2 miliony Kč (tzv. asimilační práh). Pro představu tento finanční objem reprezentuje minimálně 2 kontejnery tužkových baterií = 40.000 kg dovezených výrobků. Poskytování informací z Intrastatu a jiných celních statistik přešlo do kompetence Českého statistického úřadu. Nedostatkem tohoto informačního zdroje (Intrastat) je zejména to, že registruje pouze větší obchodní společnosti.

- Kolektivní organizace

Pro zajištění zpětného odběru některých komodit byly založeny významnými povinnými osobami / výrobci tzv. kolektivní organizace. Tyto organizace reprezentují významnou část trhu s bateriemi a elektrozařízeními. Veřejně dostupné na www stránkách jsou seznamy jejich smluvních partnerů, zpravidla i s termínem uzavření smlouvy. Vzhledem k povinné registraci výrobců pro zajištění zpětného odběru tzv. historického odpadu jsou seznamu smluvních partnerů těchto organizací velmi reprezentativní.

Individuální údaje o množství dovážených výrobků jsou ve všech kolektivních systémech předmětem vysokého stupně utajení. Údaje o množství zpětně odebraných výrobků jsou těmito organizacemi uváděny kumulovaně – za celý systém. Zásadním problémem je, že většina kolektivních organizací byla založena teprve během roku 2005 a dosud není jasné, které z těchto organizací budou zaregistrovány jako správci.

S politováním je nutné konstatovat, že ani zadavatel studie ani autoři studie nedostali od CeHO k 15. 12. 2005 požadovaný výpis z databáze povinných osob, přestože bylo dne 31.10.2005 vydáno na žádost Krajského úřadu písemné souhlasné stanovisko ředitele odboru odpadů (viz příloha VIII).

Autoři studie se pokusili nahradit neposkytnuté údaje vlastním šetřením a informačními zdroji. Vzhledem k tomu, že nebyla poskytnuta oficiální databáze povinných osob, nemohlo být realizováno připravené dotazníkové šetření u těchto společností (viz příloha X).

3.2. Minerální oleje

Výchozím podkladem v případě minerálních olejů byla databáze GŘ cel z roku 2003. Nejprve byl sestaven soupis všech registrovaných subjektů, které do ČR dovezly produkty typické pro spotřebitelský trh :

- motorové oleje (kód celního sazebníku 27 10 19 81)
- převodové oleje (kód celního sazebníku 27 10 19 87)

Celkem bylo identifikováno 435 subjektů dovážejících do ČR buď motorové nebo minerální oleje. Statistickými metodami byla provedena následující kategorizace :

Tabulka III : Kategorizace povinných osob pro minerální oleje (2003)

Kategorie	Dovezené množství	Počet subjektů	Podíl na množství
významní dovozci	500 tun/rok a více	12	84 %
střední dovozci	10 – 500 tun/rok	55	15 %
malí dovozci	méně než 10 tun/rok	368	1 %

Zdroj: GŘ cel ČR

Celkem 4 společnosti z významných a středních dovozců mají sídlo ve Středočeském kraji.

Tabulka IV : Kategorizace povinných osob pro minerální oleje (2003)

Název společnosti	IČ	Adresa		
FUCHS OIL CORPORATION (CZ), spol. s r.o.	41188063	Otice 40	Strančice	251 63
ŠKODA AUTO a.s.	00177041	Tř.V.Klementa 869	Mladá Boleslav	293 60
NCH Czechoslovakia spol. s r.o.	45793468	Nádražní 203	Měšice u Prahy	250 64
Mountfield a.s.	25620991	Mirošovická 697	Mnichovice	251 64

Zdroj: GŘ cel ČR

FUCHS OIL CORPORATION (CZ), spol. s r.o. je dovozcem automobilových olejů Titan, ŠKODA AUTO a.s. dováží motorové a převodové oleje pro nově vyráběné automobily, NCH Czechoslovakia spol. s r.o. se spíše zaměřuje na průmyslové aplikace maziv a olejů. Mountfield a.s. dováží motorové oleje pro zahradní techniku.

3.3. Přenosné baterie (suché galvanické články)

Problematika identifikace povinných osob pro přenosné baterie je částečně zpracována v Realizačním programu č.12 (České sdružení výrobců a dovozců přenosných baterií, 2004). V závěrečné zprávě se uvádí, že Generální ředitelství cel ČR evidovalo v roce 2003 celkem 1.001 subjektů, které do ČR dovezly celkem 4.248 tun primárních baterií (skupina 8506 celní nomenklatury).

Z toho vyplývá, že pouze 67 % z dovezeného množství bylo ohlášeno v rámci výročních zpráv o zajištění zpětného odběru. Pro lepší orientaci lze roztřídit dovozce do 3 kategorií:

Tabulka V : Kategorizace subjektů pro přenosné baterie (2003)

Kategorie	Dovezené množství	Počet subjektů	Podíl na množství
významní dovozci	20 tun/rok a více	23	89 %
střední dovozci	1 – 20 tun/rok	70	10 %
malí dovozci	méně než 1 tuna/rok	908	1 %

Zdroj: GR cel ČR

V dalším kroku jsme porovnali seznam dovozců přenosných baterií s databází kolektivní organizace ECOBAT, v které jsou evidovány povinné osoby, jež se připojily ke kolektivnímu plnění povinnosti zpětného odběru od října 2002 do současné doby. ECOBAT též eviduje subjekty (dovozce), které do systému zapojeny nejsou. Pro rozlišení zda se jedná o povinné osoby plnící zpětný odběr individuálně či zda tyto osoby plnění zákonných povinností obcházejí by bylo nutné získat údaje z databáze CeHO.

Ve Středočeském kraji mají sídlo 4 významní dovozci. Kromě Bateria Slaný CZ, s.r.o. se jedná ve dvou případech o obchodní společnosti ve vlastnictví zahraničních osob (O.K.STAR ,s.r.o. a VLNATEX,s.r.o.) a jeden dovozce v důsledku sankcí za nedodržování § 31 zákona o odpadech dovození baterií ukončil počátkem roku 2005 (Středočeská obchodní společnost s.r.o.).

Tabulka VI : Největší dovozci přenosných baterií do ČR

IČ subjektu	Název firmy	Prodávané značky
25139096	Bateria Slaný CZ, s.r.o.	Bateria
25361848	Baterie Centrum s.r.o.	BC Batteries, Golden Power
19014104	EMOS spol. s r.o.	GP
18620931	Energizer Czech s.r.o.	Energizer, Wonder
65413407	Gillette Czech s.r.o.	Duracell
12275638	Ing.Václav Páv - PAVexim	GP
63993520	Panasonic Czech Republic s.r.o.	Panasonic
63985306	Philips Česká republika s.r.o.	Philips
49685864	SONY Czech, spol.s r.o.	Sony
25453637	VARTA Baterie spol. s.r.o	Varta

Zdroj: GR cel ČR, ECOBAT s.r.o.

3.4. Elektrické akumulátory

Akumulátory můžeme podle jejich využití rozdělit na přenosné, průmyslové a automobilové. V této subkapitole jsme se zaměřili právě na výrobce a dovozce automobilových akumulátorů. Ty jsou totiž opravdu dodávány na spotřebitelský trh. Průmyslové akumulátory – jak název napovídá – slouží výhradně v průmyslových

odvětvích, např. v železniční dopravě nebo jako záložní energetické zdroje (nemocnice, elektrárny a pod.)

Tabulka VII : Kategorizace dovozců elektrických olověných akumulátorů

Kategorie	Dovezené množství	Počet subjektů	Podíl na množství
významní dovozci	100 tun/rok a více	12	91 %
střední dovozci	1 – 100 tun/rok	54	8 %
malí dovozci	méně než 1 tuna/rok	174	1 %

Zdroj: GR cel ČR

Na území Středočeského kraje se nachází významný výrobce elektrických akumulátorů Akuma a.s., který je zároveň největším dovozcem. Dalším významným dovozcem a výrobcem je společnost Autobaterie s.r.o, která patří do německého koncernu Varta. Bateria Slaný CZ, s.r.o., která je též na seznamu dovozců, dováží do České republiky hlavně přenosné akumulátory (olověné nebo niki-kadmiové), pouze v poslední době zahájila dovoz startovacích akumulátorů do motorových koloběžek. Další dva dovozci se sídlem ve Středočeském kraji jsou hlavně dovozci manipulační techniky (Jungheinrich (ČR) s.r.o., Phoenix-Zeppelin, spol. s r.o.).

Tabulka VIII : Přehled nejvýznamnějších povinných osob pro olověné akumulátory

Název společnosti	IČ	Adresa		
AKUMA a.s.	46352562	Nádražní 84	Mladá Boleslav	293 01
AUTOBATERIE, spol. s r.o.	46709410	Dubická 958	Česká Lípa	470 01
Banner Baterie ČR, spol. s r.o.	48539953	Přátelství 1011	Praha	104 00
ELIT CZ, spol. s r.o.	45240337	Jeremiášova 18	Praha	155 00
AUTO ŠTANGL a.s.	26429951	Veselská 699	Praha	199 00
Robert Bosch odbytová s.r.o.	43872247	Pod Višňovkou 35	Praha	140 00
METEOR CZ spol. s r.o.	60467053	Ve Žlíbku 1800	Praha	193 00
Honoris a.s.	25093291	K háji 889	Praha	165 00
THL - Techall, s.r.o.	25637231	M. Cibulkové 28	Praha	140 00
LYNKOS s.r.o.	25581163	Veslavínská 39	Praha	162 00
MICRONIX, spol. s r.o.	48584118	Antala Staška 32	Praha	140 00
Obnova Brno, a.s.	46347682	Herčíkova 1 a	Brno	657 71

Zdroj: GR cel ČR

Realizační program č.12 o bateriích uvádí, že celkové množství akumulátorů uvedených na trh v ČR v roce 2003 činí **26.884 tun**. Z toho pouze 141 tun připadá na přenosné (spotřebitelské) akumulátory, 1.070 tun na průmyslové akumulátory a **25.672 tun** na olověné akumulátory.

3.5. Pneumatiky

Největší společností z okruhu povinných osob je společnost Barum Continental spol. s r.o., která vyrábí pneumatiky pro široký sortiment motorových vozidel v Otrokovicích u Zlína. Mezi nejvýznamnější dovozce jsme zařadili 8 společností, které dovezou do ČR více než 85 % ze všech dovážených pneumatik. V jednom případě se jedná o renomovanou automobilku Škoda Auto a.s., většina společností reprezentuje známé a hojně rozšířené komerční značky pneumatik. Největším dovozcem je společnost Avex Logistic CZ, která je významnou logistickou firmou, avšak dovozy pneumatik ukončila v březnu 2004.

Tabulka IX : Kategorizace dovozců pneumatik (2003)

Kategorie	Dovezené množství	Počet subjektů	Podíl na množství
významní dovozci	1000 tun/rok a více	9	85 %
střední dovozci	50 - 1000 tun/rok	52	10 %
malí dovozci	50 tun a méně	Není k dispozici	5 %

Zdroj: GR cel ČR

Tabulka X : Přehled nejvýznamnějších dovozců pneumatik (2003)

Název společnosti	IČ	Adresa		
Avex Logistic CZ a.s.	25755846	Jeremiášova 947	Praha	155 42
ŠKODA AUTO a.s.	00177041	Tř.V.Klementa 869	Mladá Boleslav	293 60
Michelin Česká republika s.r.o.	62910752	Doudlebská 5	Praha	140 00
Goodyear Dunlop Tires Czech s.r.o.	64944905	Vyskočilova 1422	Praha	140 00
MATADOR Praha spol. s r.o.	49616803	Na Pankráci 30	Praha	140 00
Bridgestone CR, s.r.o.	62584855	Klimentská 46	Praha	110 02
Pirelli Tyre (Europe) S.A. - Czech, organizační složka	66004179	Na Pankráci 30	Praha	140 00
CZECH STYLE, spol. s r.o.	25560174	Malenovice 1147	Zlín	763 02

Zdroj: GR cel ČR

3.6. Elektrozařízení

3.6.1. Velké a malé domácí spotřebiče

Do této skupiny výrobků podle přílohy č.1. k vyhlášce č. 352/2005 Sb. patří:

- Chladničky, kombinace chladničky a mrazničky
- Mrazničky
- Ostatní velká zařízení používaná pro chlazení, uchování a skladování potravin
- Pračky
- Sušičky

- *Myčky nádobí*
- *Pečící zařízení*
- *Elektrické sporáky*
- *Elektrické plotny*
- *Mikrovlonné trouby*
- *Ostatní velká zařízení používaná k vaření a jinému zpracování potravin*
- *Elektrická topidla*
- *Elektrické radiátory*
- *Ostatní velká zařízení pro vytápění místností, lůžek a sedacího nábytku*
- *Elektrické ventilátory velké*
- *Klimatizační zařízení*
- *Ostatní ventilační, odsávací a klimatizační zařízení*
- *Ostatní velké domácí spotřebiče v jiné podskupině neuvedené*
- *vysavače*
- *Čistící stroje na koberce*
- *Ostatní zařízení pro čištění*
- *Zařízení používaná k šití, pletení, tkaní a jinému zpracování textilu*
- *Žehličky a jiné spotřebiče používané k žehlení, mandlování a další péči o oděvy*
- *Topinkovače*
- *Fritovací hrnce*
- *Mlýnky, kávovary a zařízení pro otevírání nebo uzavírání nádob nebo obalů*
- *Elektrické nože*
- *Spotřebiče pro stříhání vlasů, sušení vlasů, čištění zubů, holení, masáže nebo jinou péči o tělo*
- *Hodiny, budíky a zařízení pro účely měření, indikace nebo registrace času*
- *Váhy*
- *Elektrické ventilátory malé*
- *Ostatní malé domácí spotřebiče v jiné podskupině neuvedené*

Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici údaje o vyráběných či dovážených množstvích domácích spotřebičů pro jednotlivé společnosti, do seznamu významných výrobců byly zařazeny 12 společností, které jsou členy asociace dovozců domácích spotřebičů CECED CZ. K nim se řadí významný a tradiční výrobce malých domácích spotřebičů ETA a. s. se sídlem v Hlinsku.

Ze zákona o odpadech vyplývá, že pro historická elektrozařízení se musí výrobci sdružit do kolektivní organizace. Touto organizací se stala akciová společnost **Elektrowin a.s.**, která byla 5. 12. 2005 zaregistrována pro skupiny 1., 2. a 6. elektrozařízení MŽP. Uvádíme zde podrobnou charakteristiku organizace Elektrowin a. s.:

Elektrowin a.s.

- **Založen** : 25. května 2005

▪ **Zakládající členové:**

BSH domácí spotřebiče, s. r. o., CANDY ČR, s. r. o., EAST TRADING COMPANY, s. r. o., ELECTROLUX, s. r. o., ETA, a. s., FAGOR ELEKTRO, s. r. o., GORENJE, s. r. o., GROUPE SEB ČR a SR, s. r. o., Indesit Company Česká, s. r. o., MIELE, s. r. o., Philips Česká republika, s. r. o., Whirlpool CR, s. r. o.

▪ **Podíl zakládajících členů na trhu:**

Zakládající členové, významní výrobci a prodejci domácích spotřebičů, mají na českém trhu s velkými a malými domácími spotřebiči společně více než 90% podíl.

▪ **Kategorie výrobků:**

1. Velké domácí spotřebiče
2. Malé domácí spotřebiče
6. Elektrické a elektronické nástroje

▪ **Viditelný poplatek: ano**

Příspěvek na historická elektrozařízení je **uváděn v rámci prodejní ceny elektrozařízení** od 1. 9. 2005, a to **odděleně**, aby bylo zřejmé, že příslušná část kupní ceny bude použita k uvedeným účelům. Příspěvek je stanoven tak, aby jeho výše nepřekročila náklady skutečně vzniklé. V rámci vývoje nákladů spojených s jeho účelem je pravděpodobné, že příspěvek bude v případě potřeby upravován.

▪ **Spolupráce:**

je plánována s organizacemi Asekol s.r.o.a Ekolamp s.r.o. - společný materiál s uvedením výše viditelného poplatku pro jednotlivé přístroje, stejné postupy, stejný způsob plnění povinností i informování.

• **Charakteristiky systému:**

- nezisková organizace,
- rovná typová smlouva s povinnými osobami,
- rovné podmínky smluvním partnerům bez ohledu na jejich podíl na trhu,
- s obcemi rovné smlouvy, které budou zohledňovat úroveň výkaznictví,
- financování systému z příspěvků členů,
- výše příspěvku je stanovena pro všechny stejně, po dobu 8–10 let ho všichni výrobci, zapojení do kolektivního systému Elektrowin, a. s., budou uvádět odděleně při jejich prodeji.

▪ **Obce a povinné osoby:**

- smluvní zabezpečení s jednotlivými součástmi systému, t. j. sběrnými dvory obcí, sběrnými místy u konečných prodejců, logistickými a recyklačními firmami,
- striktní oddělení sběrné sítě od logistických a recyklačních firem (křížným vážením a kontrolou na dvou rozhraních – sběrné místo x logistický provider a logistický provider x recyklátor).

▪ **Zpracování :**

Elektrowin a. s., oslovil 40 společností, provozujících technologie na zpracování elektroodpadů. Účelem řízení je vybrat technologie na nejlepší dostupné technologické úrovni s nejmenšími dopady na zdraví lidí a životní prostředí. Dalším důležitým aspektem je dosažení takové výtěžnosti využitelných materiálů ze

zpracování zpětně odebraných elektrozařízení, aby bylo možno dosáhnout kvót stanovených zákonem o odpadech.

▪ **Speciality:**

- Záměrem je vytvořit do konce tohoto roku síť minimálně 200 míst a zahájit činnost čtrnácti recyklačních center.
- osloveno přes 200 obcí, ve kterých jsou provozovány sběrné dvory. Vytvořením místa zpětného odběru na tomto dvoře dojde k úspoře finančních prostředků obce za nakládání s elektroodpadem, protože financování přejde na společnost Elektrowin a. s..

▪ **Kontakt:**

Elektrowin, a. s.,

vedení společnosti: Roman Tvrzník, generální ředitel,

e-mail: info@elektrowin.cz, www.elektrowin.cz

3.6.2. Zařízení informačních technologií a telekomunikačních zařízení

Do této skupiny výrobků podle přílohy č.1. k vyhlášce č. 352/2005 Sb. patří:

- Velké sálové počítače a servery
- *Minipočítače*
- *Tiskové jednotky (samostatné centrální tiskárny)*
- *Osobní počítače (včetně základní procesorové jednotky, myši, monitorů a klávesnic)*
- *Laptopy (včetně základní procesorové jednotky, myši, monitorů a klávesnic)*
- *Notebooky*
- *Elektronické diáře*
- *Tiskárny*
- *Kopírovací zařízení*
- *Elektrické a elektronické psací stroje*
- *Kapesní a stolní kalkulačky*
- *Ostatní výrobky nebo zařízení pro sběr, ukládání, zpracování, prezentaci nebo sdělování informací elektronickým způsobem v jiné podskupině neuvedené*
- *Uživatelské terminály a systémy*
- *Dálnopisy*
- *Faxy*
- *Telefony*
- *Telefonní automaty*
- *Bezdrátové telefony*
- *Mobilní telefony*
- *Záznamníky*
- *Ostatní výrobky nebo zařízení pro přenos zvuku, obrazu a jiných informací pomocí telekomunikací v jiné podskupině neuvedené*

Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici údaje o množství vyráběných či dovážených zařízení IT a telekomunikačních zařízení pro jednotlivé společnosti, do seznamu významných výrobců byly zařazeny 10 společností, které jsou zakládajícími členy

obchodní organizace REMA. Jedná se spíše o skupinu významných distributorů doplněných o některé významné nadnárodní dovozce.

Ze zákona o odpadech vyplývá, že pro historická elektrozařízení se musí výrobci sdružit do kolektivní organizace. Taková organizace doposud nebyla Ministerstvem životního prostředí zaregistrována, nicméně největší šance jsou obecně přikládány organizaci **REMA**, a proto zde uvádíme její podrobnou charakteristiku :

- **Založen:** únor 2005
- **Zakládající členové:**
dovozci a výrobci informačních technologií a telekomunikací v ČR (celkem na 200 společností) mezi největší patří AAC Czech, s. r. o., Actebis Computer, s. r. o., eD`system Czech, a. s., Eurotel Praha, s. r.o., SWS, a. s., Tech Data Distribution, s. r. o.
- **Podíl zakládajících členů na trhu:** neuvedeno
- **Kategorie výrobků:**
  3. Informační a telekomunikační zařízení
  4. Spotřebitelská zařízení
  6. Elektrické a elektronické nástroje
  7. Hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- **Spolupráce s jinými systémy:**
V kategorii 3 a 4 předpokládají spolupráci s Asekol, a. s.
- **Charakteristiky systému:**
  - neziskově hospodařící společnost,
  - rada REMA systému (zástupci akcionářů) rozhoduje a je odborným garantem,
  - výše recyklačního poplatku je určena ke každému přístroji a bude každý rok revidována,
  - poplatek je placen koncovým uživatelem při nákupu nového zařízení. Výše poplatku byla všude zřetelná - v regálech, ve skladu, v katalogu, brožurách a reklamách,
  - sběr ve spolupráci s maloobchodníky, městy a asociacemi (sběrné dvory, prodejny, ostatní místa zpětného odběru).
- **Obce/povinné osoby:**
  - smlouva s obcemi o využití sběrných míst pro OEEZ. Pokud obec nebude mít uzavřenu smlouvu se systémem, bude nucena za svůj odpad nadále platit,
  - obchod má právo bezplatně odevzdat shromáždění elektrozařízení v místě zpětného odběru. Pokud bude elektrozařízení předáno na jiném místě, neodpovídá REMA systém za financování jeho dalšího nakládání.

- **Zpracování:**

- smlouva se zpracovateli o převzetí, demontáži, zpracování, materiálovém a energetickém využití a ekologicky šetrném odstranění elektrických a elektronických zařízení,
- spolupráce pouze s certifikovanými organizacemi vybranými na základě jejich zkušeností s recyklací vyřazených elektrozařízení, efektivity a ceny.

- **Kontakt:**

REMA IOOO IK, a. s.,
Ing. David Beneš, výkonný ředitel
www.remasystem.cz , e-mail: info@remasystem.cz

3.6.3. Spotřebitelská zařízení

Do této skupiny výrobků podle přílohy č.1. k vyhlášce č. 352/2005 Sb. patří:

- Rádiové soupravy (radiobudíky, radiomagnetofony)
- *Televizory*
- *Videokamery*
- *Videorekordéry*
- *Hi-fi rekordéry*
- *Audiozesilovače*
- *Hudební nástroje*
- *Ostatní výrobky nebo zařízení pro účely záznamu nebo reprodukce zvuku nebo obrazu, včetně signálů nebo technologií pro šíření zvuku nebo obrazu jiných než telekomunikací (spotřebitelská zařízení) v jiné podskupině neuvedené*

Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici údaje o množství vyráběných či dovážených domácích spotřebičů pro jednotlivé společnosti, do seznamu významných výrobců bylo zařazeno 10 společností, které jsou členy asociace dovozců domácích spotřebičů s názvem ASE (Asociace spotřební elektroniky).

Ze zákona o odpadech vyplývá, že pro historická elektrozařízení se musí výrobci sdružit do kolektivní organizace. Taková organizace doposud nebyla Ministerstvem životního prostředí zaregistrován, nicméně největší šance jsou obecně přikládány organizaci ASEKOL s.r.o., a proto zde uvádíme její podrobnou charakteristiku

- **Založen:** květen 2005

- **Zakládající členové:**

Členové Asociace spotřební elektroniky (ASE), BaSys CS, s. r. o., FAST ČR, a. s., JVC Czech, s. r. o., LG Electronics CZ, s. r. o., Mascom, s. r. o., Panasonic Czech Republic,

a. s., Philips Česká republika, s. r. o., Samsung Electronics, SONY Czech, s. r. o., THOMSON multimedia Czech, s. r. o.

- **Podíl zakládajících členů na trhu:** se smluvně vázanými klienty více než 90%
- **Kategorie výrobků:**
  - 3. skupina - Výpočetní a kancelářská technika
  - 4. skupina - Spotřební elektronika
  - 7. skupina - Hračky a výrobky pro volný čas
  - 8. skupina - Lékařské přístroje
  - 10. skupina - Výdejní automaty
- **Spolupráce s jinými systémy:**
  - Elektrowin a.s.
    - společný materiál s uvedením výše viditelného poplatku pro jednotlivé přístroje, stejné postupy, stejný způsob plnění povinností i informování
  - EKO-KOM a.s.
    - evidence, zjednodušení administrativy, společné vykazování
- **Charakteristiky systému**
  - nezisková společnost,
  - rovný majetkový podíl zakladatelských firem,
  - dozorčí rada jako jeden z hlavních kontrolních mechanismů,
  - valná hromada společnosti rozhoduje o všech zásadních záležitostech,
  - stejná smlouva a podmínky pro zakladatelské firmy i ostatní účastníky,
  - striktní oddělení logistických a recyklačních firem,
  - plnění povinností pro historický i nový odpad, tj. nerozlišují zařízení podle původu při stanovování poplatků se vycházelo z principu nejnižších možných poplatků,
  - kalkulace vychází z objemu prodeje jednotlivých druhů výrobků v ČR dle Gfk, z váhy jednotlivých výrobků a z nákladů na sběr a likvidaci přihlíželo i ke struktuře poplatků ve fungujících zahraničních systémech (např. Recupel –Belgie) poplatky jsou stanoveny včetně DPH 19%.
- **Obce/povinné osoby:**
  - výrobce uzavře smlouvu s ASEKOLem, čtvrtletně vykazuje prodané množství výrobků a platí čtvrtletně podle schváleného sazebníku poplatky (na historický i nový odpad). ASEKOL zajišťuje z vybraných poplatků sběr a likvidaci všech zařízení bez ohledu stáří a původ, i plnění dalších povinností (splnění kvót využití, informování, zprávy MŽP ČR apod.)
  - sběrná místa: obce, servisy, prodejní síť
- **Zpracování:** Zejména chráněné dílny.
Při transportu menších množství sebraných zařízení mezi servisy a recyklačními centry se předpokládá využití kurýrů: levnější než logistická firma, úspora skladovacích prostor.

- **Kontakt:**
ASEKOL s. r. o.,
Mgr. Jan Vrba, jednatel
info@asekol.cz, www.asekol.cz

3.6.4. Osvětlovací zařízení

Do této skupiny výrobků podle přílohy č.1. k vyhlášce č. 352/2005 Sb. patří :

- *Svítlidla pro zářivky s výjimkou svítidel z domácností*
- *Lineární (trubicové) zářivky*
- *Kompaktní zářivky*
- *Vysokotlaké výbojové světelné zdroje, včetně vysokotlakých sodíkových, halogenidových a směsných výbojek*
- *Nízkotlaké sodíkové výbojky*
- *Ostatní osvětlovací zařízení nebo zařízení pro šíření nebo řízení osvětlení, s výjimkou přímo žhavených žárovek v jiné podskupině neuvedené*

Vzhledem k tomu, že nemáme k dispozici údaje o množství vyráběných či dovážených osvětlovacích zařízení pro jednotlivé společnosti, do seznamu významných výrobců byly zařazeny 4 společnosti, které jsou členy **České asociace dovozců a výrobců světelné techniky (ČADVST)**.

Ze zákona o odpadech vyplývá, že pro historická elektrozařízení se musí výrobci sdružit do kolektivní organizace. Touto organizací se stala akciová společnost **Ekolamp**, která byla 13. 12. 2005 zaregistrována pro skupiny 5. elektrozařízení Ministerstvem životního prostředí.

EKOLAMP s.r.o.

- **Založen :** květen 2005
- **Zakládající členové:** Philips Česká republika, s. r. o., Osram, s. r. o., GE Industrial, s. r. o. NARVA B.E.L./ČR, s. r. o.
- **Podíl zakládajících členů na trhu:** neuveden
- **Kategorie výrobků:**
5. skupina Osvětlovací zařízení
- **Spolupráce:**
Kolektivní systémy ASEKOL, ELEKTROWIN - mohou fungovat jako místo zpětného odběru pro světelné zdroje, které jsou součástí elektrozařízení to není základ naší

spolupráce, to je minoritní výskyt v oblasti informování spotřebitele, značení sběrných míst, společný dispečink pro komunální sféru atd.

- Charakteristiky systému:
- neziskově orientovaná společnost,
- rovná a spravedlivá báze pro všechny účastníky bez rozdílu,
- příspěvek na financování zpětného odběru historického odpadu se uvádí odděleně po dobu 8 let,
- nerozlišuje se odpad pocházející z domácností a nepocházející z domácností,
- nerozlišuje se historické a nové elektrozařízení nebo elektroodpad,
- povinnosti se nevztahují na výrobky, jsou-li součástí jiného typu zařízení, na který se nevztahuje 8.díl zákona (např. automobil).

▪ **Obce a povinné osoby:**

Ekolamp organizuje několik typů sběrných sítí:

- Privátní síť sběrných míst zahrnuje smluvní místa provozovaná velkoobchody, případně elektromontážními firmami. Tato síť je v provozu již několik let a v této době se mohutně rozvíjí.
- Veřejná síť sběrných míst sbírá použité světelné zdroje (zářivky, úsporné zářivky) od spotřebitelů - občanů, ale také od právnických a fyzických osob, jejichž použitá elektrozařízení jsou svým charakterem a množstvím podobná těm, která pocházejí z domácnosti. Veřejná síť zahrnuje komunální síť sběrných míst (sběrné dvory) a maloobchodní síť sběrných míst, kam spadají obchody a hypermarkety.

▪ **Zpracování:**

Svoz i zpracování zajišťují v současnosti RAVOS, v.o.s. Brno a Recyklace Ekovuk, a. s. Panenské Břežany. Na logistiku a zpracování budeme organizovat výběrová řízení koncem roku.

▪ **Kontakt:**

EKOLAMP, s. r. o,
Ing. Eva Směšná (jednatelka)
www.ekolamp.cz

3.6.5. Ostatní elektrická a elektronická zařízení

Do této skupiny výrobků podle přílohy č.1. k vyhlášce č. 352/2005 Sb. patří

Elektrické a elektronické nástroje (s výjimkou velkých stacionárních průmyslových nástrojů

- Vrtačky
- Pily
- Šicí stroje kromě zařízení používaných v domácnostech spadajících pod skupinu 2
- Zařízení pro soustružení, frézování, broušení, drcení, řezání, sekání, stříhání, vrtání, děláání otvorů, ražení, skládání, ohýbání nebo podobné zpracování dřeva, kovů a dalších materiálů

- *Nástroje pro nýtování, přibíjení nebo šroubování nebo pro odstraňování nýtů, hřebíků, šroubů nebo pro podobné účely*
- *Nástroje pro pájení, svařování nebo podobné použití*
- *Zařízení pro postřik, šíření, rozptýl nebo zpracování tekutých nebo plyných látek jinými způsoby*
- *Nástroje pro sečení nebo jiné zahradnické činnosti*
- *Ostatní elektrické a elektronické nástroje v jiné podskupině neuvedené*

Hračky, vybavení pro volný čas a sporty

- *Elektrické vláčky nebo soupravy závodních autíček*
- *Ruční ovladače videoher*
- *Videohry*
- *Počítače pro cyklistiku, skoky do vody, běh, veslování atd.*
- *Sportovní vybavení s elektrickými nebo elektronickými součástmi*
- *Výherní mincovní automaty*
- *Ostatní hračky, vybavení pro volný čas a sport v jiné podskupině neuvedené*

Lékařské přístroje (s výjimkou všech implantovaných a infikovaných výrobků) používané

- *v radioterapii***
- *v kardiologii*
- *v hemodialýze*
- *v respirační a anesteziologické praxi*
- *v radioterapii***
- *v in-vitro diagnostice*
- *k analýze fyziologických funkcí*
- *k mrazení pro účely poskytování zdravotní péče*
- *k diagnostice ultrazvukem v dalších činnostech jako je zjišťování, prevence, monitorování, ošetření, zmírnění onemocnění, zranění nebo postižení v jiné skupině neuvedené*

Přístroje pro monitorování a kontrolu

- *Detektory kouře*
- *Regulátory topení*
- *Termostaty*
- *Přístroje pro měření, vážení nebo seřizování pro domácnosti nebo užívané jako laboratorní zařízení*
- *Ostatní monitorovací a kontrolní přístroje používané v průmyslových zařízeních (např. v kontrolních panelech)*
- *Ostatní přístroje pro monitorování a kontrolu v jiné podskupině neuvedené*

Výdejní automaty

- *Výdejní automaty na horké nápoje*
- *Výdejní automaty na horké nebo chlazené lahve nebo konzervy*
- *Výdejní automaty na tuhé výrobky*
- *Výdejní automaty na peníze*
- *Veškerá zařízení, která vydávají automaticky všechny druhy výrobků v jiné podskupině neuvedená*

Pro skupinu 6. (elektrické nástroje) byla jako kolektivní organizace zajišťující zpětný odběr zaregistrována Ministerstvem životního prostředí společnost Elektrowin. Bližší údaje o této organizaci naleznete v kapitole 3.6.2. Pro zbývající skupiny elektrozařízení se uchází o registraci organizace Retela, která byla založena Českomoravskou elektrotechnickou asociací. I když registrace nebyla dosud této společnosti udělena, uvádíme její podrobnější charakteristiku :

- **Založena: květen 2005**
- **Zakladatelské firmy :**
stoprocentní dceřiná společnost Elektrotechnické asociace (EIA), největší: Brother International CZ s.r.o., Dell Computer, spol. s r.o., Fujitsu Siemens s.r.o., GiTy, a.s., Hewlett Packard s.r.o., IBM Česká republika, spol. s r.o., Kiboon Electronics s.r.o., , Sun Microsystems Czech s.r.o., s.r.o., Hilti ČR spol. s r.o., Hornbach Baumarkt CS spol. s r.o., Kärcher, s.r.o., Minerva Boskovice, a.s., Mountfield a.s., Robert Bosch odbytová s.r.o., Honeywell, spol. s r.o., Olympus C & S spol. s r.o., (nyní zhruba 200 společností)
- **Podíl zakládajících členů na trhu:** neuvedeno
- **Kategorie výrobků:**
Skupiny 3, 6 a 9, přičemž majoritu systém očekává také ve skupinách 7, 8 a 10
- **Spolupráce s jinými systémy:**
  - EKO-KOM a.s., při zapojení dalších významných kolektivních systémů s cílem sjednotit do značné míry jejich logistiku. Jinak rozhodne majorita k 12. 10. 2005 podle registrací na MŽP,
  - ECOBAT s.r.o. v oblasti koordinace postupů při sběru baterií.
- **Charakteristiky systému:**
  - nezisková organizace,
  - povinná osoba odvádí do systému RETELA recyklační poplatek, systém za něj plní veškeré povinnosti,
  - jako jediný kolektivní systém má také váhový sazebník,
  - recyklační poplatky jsou spravovány odděleně pro jednotlivé kategorie. Dojde-li k přebytku financí z vybraných poplatků v dané kategorii, je pak recyklační poplatek v dalším období pro danou kategorii nižší,
  - přímé napojení na Českomoravskou komoditní burzu Kladno,
  - obchodováním s elektroodpadem a s druhotnými surovinami prostřednictvím nabídkově poptávkového systému na burzovních principech,
  - permanentní objektivizace cenových parametrů vedoucí k minimalizaci nákladů,
  - výši recyklačních poplatků a jejich rozdělování rozhoduje prostřednictvím Rada odpadových fondů (zastoupení budou mít především povinné osoby),
  - recyklační poplatek nemusí být viditelně uveden na faktuře.

- **Obce/povinné osoby:**
  - budování sítě mezi sběrnými místy, svozovými společnostmi, demontážními středisky a zpracovateli. Tato síť bude pokrývat celé území České republiky v přiměřené hustotě,
  - vedle využití sběrné sítě obcí a sítě samotných zpracovatelů jsou využívány také sítě obchodních řetězců a sítě povinných osob.

- **Zpracování:**
Jsou uzavřeny smlouvy se všemi relevantními koncovými zpracovateli v ČR.

- **Kontakt:**
RETELA, s. r. o.,
Ing. Jaroslav Vladík, CSc.,
ředitel vladik@prospeksa.cz, www.retela.cz

4. Místa zpětného odběru

4.1. Definice míst zpětného odběru

Podle české legislativy se místem zpětného odběru rozumí takové místo, na kterém dochází k odebírání použitých výrobků/elektrozařízení povinnými osobami od spotřebitelů/ze soukromých domácností. Toto lze odvodit z ustanovení:

- *odst.2, § 1 vyhlášky MŽP č.237/2002 Sb. ve znění vyhlášky č.505/2004 Sb.,*
- *písm. g) §37g zákona č.106/2005 Sb..*

V případě použitého elektrozařízení je jeho držitel dokonce povinen zbavit se ho pouze předáním na místo zpětného odběru, pokud ho nepředá přímo zpracovateli.

Dále se předpokládá, že taková místa budou zpravidla vznikat v místech posledního prodeje daných výrobků, případně v místech dodávky nových elektrozařízení. V tom případě musí být takové místo zřetelně označeno nápisem „Místo zpětného odběru použitých výrobků“.

Obr. 1: Příklad označení míst zpětného odběru

Legislativa však nevyklučuje, aby povinné osoby (výrobci) zřídily místa zpětného odběru na jiných místech. Na místa zpětného odběru nejsou kladeny žádné zvláštní požadavky. Nevztahují se na ně žádná ustanovení zákona o odpadech, neboť na místech zpětného odběru nedochází k nakládání s odpady.

Povinné osoby (výrobci) tedy mohou vytvářet místa zpětného odběru

- v prodejnách,
- v servisních střediskách,
- ve sběrných dvorech,
- ve veřejných budovách (školy, úřady),

pokud se na tom s provozovatelem či majitelem takového místa či budovy dohodnou.

V praxi přetrvává řada nedostatků, které ztěžují identifikaci míst zpětného odběru. Zpravidla tato místa jsou nedostatečně označena a zpětný odběr v takových místech probíhá bez toho, aby byl podložen smluvním vztahem mezi výrobcem a provozovatelem takového místa. Proto základním kritériem pro sestavení databáze míst zpětného odběru pro účely této studie byla skutečnost, zda v daném místě odběr daného výrobku od spotřebitelů probíhá či nikoliv.

V případě zpětného odběru použitých elektrozařízení byly do databáze zařazeny i sběrné dvory obcí, přestože sběr elektroodpadu v těchto zařízeních probíhá prozatím spíše v rámci systémů nakládání s komunálními odpady obcí. Předpokládá se, že registrované kolektivní organizace v nejbližší době uzavřou smlouvy s majiteli či provozovateli sběrných dvorů o jejich využití pro zpětný odběr.

4.2. Postup při sestavování databáze míst zpětného odběru

Cílem této studie bylo identifikovat všechna místa zpětného odběru na území Středočeského kraje. Průzkum se vztahoval na všechny druhy výrobků, které jsou uvedeny v § 37 (elektrozařízení) a § 38 (galvanické články, akumulátory, oleje, pneumatiky). V případě použitých elektrozařízení jsme provedli rozdělení do příbuzných nadskupin :

- 1.-2. skupina elektrozařízení

- 3.-4. skupina elektrozařízení
5. skupina elektrozařízení
- 6.-10. skupina elektrozařízení

Nejprve byly získány údaje o místech zpětného odběru od kolektivních organizací. Výpisy z databází zpětného odběru byly poskytnuty organizacemi ECOBAT s.r.o., ASEKOL s.r.o. a EKOLAMP s.r.o.. V těch případech, kdy se kolektivní organizace zdráhaly poskytnout údaje, místa zpětného odběru byla zjišťována studiem jejich www prezentací (RETELA s.r.o., ELEKROWIN a.s.). V případě velkých domácích spotřebičů (skupina 1.) jsme též využili informací o smluvních místech společností PRAKTIK LIBEREC, s.r.o. a APUSO plus a.s., které v letech 2003 – 2005 zajišťovaly pro řadu výrobců individuální systémy zpětného odběru vyřazených chladniček.

U výrobků, kde nebyly založeny a neexistují kolektivní organizace, jsou informace o místech zpětného odběru získány od individuálních dovozců přímo nebo opět studiem jejich www prezentací.

V průběhu prací jsme zjistili, že řada sběrných dvorů obcí, které slouží primárně pro oddělený sběr některých složek komunálních odpadů, je uváděna povinnými osobami jako místa zpětného odběru. Proto jsme se na sběrné dvory zaměřili podrobněji.

Nejprve jsme prostudovali veřejně přístupnou databázi na www.stredoceskeodpady.cz, kde je uveden aktualizovaný seznam provozovatelů zařízení podle § 14 zákona o odpadech na území Středočeského kraje. Dále jsme použili výsledky dotazníků autorizované obalové společnosti EKO-KOM a.s., které pravidelně vyplňují zástupci obcí – smluvních partnerů Ekokomu. Porovnáním a studiem těchto databází jsme vytvořili vlastní databázi sběrných dvorů, kde dochází s velkou pravděpodobností ke sběru nebo zpětnému odběru předmětných komodit. Ve spolupráci s regionálními zástupci EKO-KOMu pro Střední Čechy jsme provozovatele těchto sběrných dvorů obeslali dotazníkem, zaměřeným na zkoumanou problematiku. Vyhodnocení tohoto dotazníkového průzkumu je součástí této zprávy. Každý záznam o místě zpětného odběru obsahuje následující údaje :

- **název místa zpětného odběru**

Je uváděn veřejný název prodejny, obchodu, servisního střediska nebo sběrného dvora, tak jak je obvykle uváděn jeho provozovatelem.

- **adresa (ulice, obec, PSČ, identifikace dle ÚIR-ADR)**

Ke každému místu byla přiřazena obvykle uváděná adresa a ve všech případech proběhla důsledná verifikace těchto adres. Pak jsme provedli provázání adres v databázi míst zpětného odběru na databázi ÚIR-ADR (územně identifikační registr adres) vedenou Ministerstvem práce a sociálních věcí. Pracovali jsme s výpisem databáze ÚIR-ADR pro Středočeský kraj, který byl pro účely této studie poskytnut odborem informatiky Krajského úřadu. Bohužel se pro 180 adres míst zpětného odběru nepodařilo nalézt odpovídající záznam v ÚIR-ADR, a to zejména u míst zpětného odběru charakteru sběrných dvorů, které nejsou obvykle vázány na konkrétní budovy. Dále v databázi obvykle chybějí údaje pro objekty vybudované na „zelené louce“ v průběhu posledních cca 10 let (nová obchodní centra).

- **identifikace obcí (kód ZÚJ)**

Vazba jednotlivých míst zpětného odběru na obce byla zajištěna přiřazením kódů obcí dle Registru prostorových jednotek a pro účely územní analýzy byly též vyhledány pro každé místo kódy místně příslušných obcí s rozšířenou působností. Tyto kódy byly převzaty z oficiálních databází Českého statistického úřadu.

- **kontaktní údaje**

Ke každému místu zpětného odběru bylo zjišťováno telefonní číslo pevné linky. Tento údaj byl použit zejména z důvodu, že se jedná o nejstabilnější a nejsnadněji dostupnou kontaktní informaci - na rozdíl od kontaktních osob a E-mailových adres.

- **použité výrobky**

Byl zvolen takový systém, kdy každé místo zpětného odběru (tvořící jednu řádku databáze), obsahuje 8 polí jednotlivých skupin výrobků, v kterých je zaznamenáno zda se v tom konkrétním místě daný výrobek odebírá či nikoliv.

Výsledný záznam pro každé místo zpětného odběru vypadá následovně :

Tabulka XI : Příklad jednoho záznamu z databáze míst zpětného odběru

Pořadové číslo	101
Kód ÚIR-ADR	1004390777
Název provozovny	Elektro Hájek
Ulice	5. května 15
Obec	Dobřichovice
PSC	252 29
Kód ZÚJ	539198
Kód obce s rozšířenou působností	2105
Telefon	257 710 614
Provozovatel	Elmet Group s.r.o.
Zpětný odběr	
- baterií	ano
- akumulátorů	ne
- pneumatik	ne
- minerálních olejů	ne
- OEEZ skupin 1. a 2.	ne
- OEEZ skupin 3. a 4.	ne
- OEEZ skupin 5.	ne
- OEEZ skupin 6.-10.	ne

4.3. Identifikovaná místa zpětného odběru

Celkem bylo na území Středočeského kraje identifikováno 648 míst zpětného odběru použitých výrobků. Z níže uvedeného obrázku vyplývá, že největší počet míst zpětného odběru připadá na komoditu přenosných baterií a akumulátorů. Toto je způsobeno jednak charakterem komodity (baterie jsou malé a prodávají se v mnoha různých typech

obchodů), ale též existencí funkčního kolektivního systému povinných osob ECOBAT. Naopak nejnižší počet míst zpětného odběru byl zaznamenán u minerálních olejů a použitých zářivek (elektrozařízení skupiny 5.). V případě zářivek je zpětný odběr zaměřen na odběr použitých zářivek z velkoobchodních skladů, ale ne na zpětný odběr od spotřebitelů. Vyplývá to ze struktury prodeje osvětlovací techniku, kdy více než 65 % trhu představuje komerční nespotebitelský sektor (průmyslové haly, kancelářské budovy). V případě minerálních olejů ubývá spotřebitelů, kteří by sami prováděli výměny olejů v osobních automobilech.

Obr. 2 : Přehled sběrných míst dle jednotlivých komodit

4.3.1. Minerální oleje

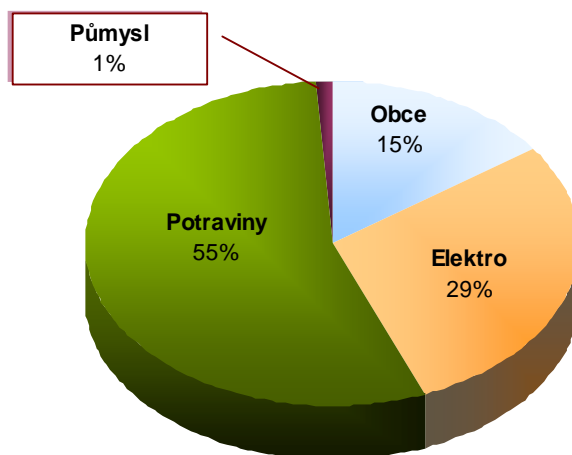
Místa zpětného odběru použitých minerálních olejů nejsou pro běžné spotřebitele příliš dostupná. Výrobci a dovozci většinou zajišťují povinnost zpětného odběru ve spolupráci s osobami oprávněnými k nakládání s odpady (Baufeld - ekologické služby s.r.o., REMONDIS, spol. s.r.o., Rekla spol. s r.o.). Při dodávkách minerálních olejů odkazují zpravidla povinné osoby svoje odběratele na tyto specializované firmy, které na vyžádání zajistí odběr nashromážděných použitých olejů. Na území Středočeského kraje leží dva významné sklady použitých minerálních olejů – v Měšicích a Lysé nad Labem.

V běžných autoservisech a autodílnách je prováděna výměna použitých olejů zpravidla již bez nároku na úplatu. Není vyloučeno, že některé z vrácených olejů stále ještě slouží jako levné palivo pro vytápění. Dle údajů MŽP tak patří minerální oleje v bilanci úspěšnosti zpětného odběru všech komodit k nejnižším.

Ve sběrných dvorech, které mají povolení pro nakládání s odpady, jsou použité oleje od občanů odebírány, avšak bez jakékoliv další spolupráce s povinnými osobami, takže se jedná spíše o oddělený sběr nebezpečných složek komunálních odpadů.

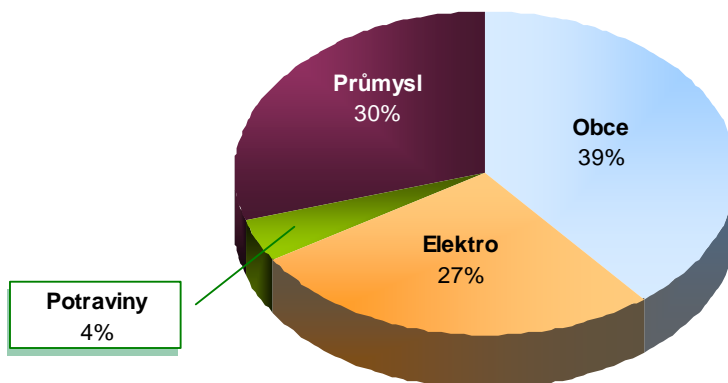
4.3.2. Přenosné baterie

Z celkového počtu 459 míst zpětného odběru, které na území Středočeského kraje registruje společnost ECOBAT s.r.o., tvoří největší část místa zřízená v prodejnách potravin nebo potravinových řetězců. Ve větších městech jsou to většinou hypermarkety a supermarkety nadnárodních obchodních řetězců (Albert, Billa, Delvita, Discount Plus, Kaufland, Norma), na venkově pak prodejny tradičních maloobchodních sdružených družstev Jednota. Druhou největší skupinou jsou prodejny nepotravinového charakteru (zejména elektro zboží). Sběrné dvory a obecní budovy včetně škol tvoří pouze 15 %.

Obr. 3: Struktura míst zpětného odběru přenosných baterií

Struktura míst zpětného odběru přenosných baterií však neodpovídá množství sebraných baterií. Největší disproporce existuje u potravinových obchodních řetězců, což je způsobeno nezájmem těchto organizací podílet se na zpětném odběru. Obchodní řetězce nevěnují zpravidla pozornost vhodnému umístění a dostupnosti sběrných boxů pro spotřebitele. Naopak spolupráce s obcemi a svozovými firmami přináší Ecobatu téměř 40 % z celkového množství sebraných baterií (viz. Obrázek 4).

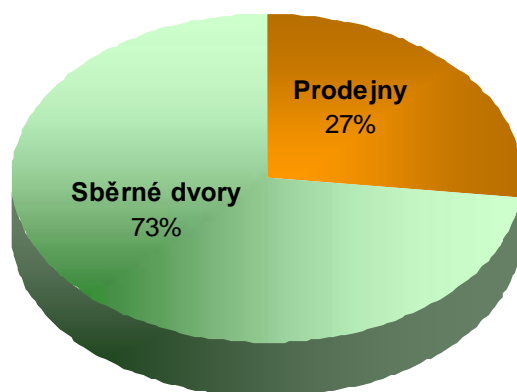
Obr. 4: Podíl míst zpětného odběru na celkovém sběru přenosných baterií

4.3.3. Elektrické akumulátory

Součástí této studie nejsou průmyslové akumulátory, které jsou používány výhradně na nespotebitelském trhu (organizace v dopravě, energetice, nemocnice apod.). Zpětný odběr akumulátorů se tedy týká zejména autobaterií (kyselé olověné akumulátory).

Vzhledem k dlouhodobě pozitivní ekonomické hodnotě autobaterií a existenci recyklačního závodu v České republice (Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.) probíhá intenzivní výkup autobaterií na mnoha místech Středočeského kraje bez významné spoluúčasti povinných osob.

V databázi uvádíme kromě sběrných dvorů obcí pouze místa, která spadají do ucelených systémů zpětného odběru dvou významných dovozců – Banner Baterie ČR, spol. s r.o. a AUTO ŠTANGL a.s.. Skutečný počet míst, kde dochází ke sběru autobaterií je však mnohem vyšší, zvláště pak díky výkupnám kovových odpadů.

Obr. 5: Místa zpětného odběru autobaterií dle typu

Údaje o zpětném odběru nebo sběru použitých olověných akumulátorů na území Středočeského kraje nejsou k dispozici. Lze však konstatovat, že účinnost sběru respektive zpětného odběru se nebude lišit od celostátních údajů, kdy se v roce 2004 se na území České republiky sebralo 82 % v porovnání s celkovým množstvím prodaných autobaterií.

4.3.4. Pneumatiky

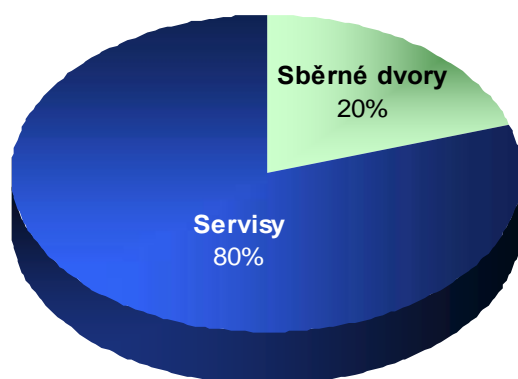
Většina z evidovaných míst zpětného odběru je vázána na autoservisy a pneuservisy (80 %). Za ucelený systém zpětného odběru použitých pneumatik lze považovat servisní síť společnosti Barum Continental spol. s r.o. (10 servisních středisek ve Středočeském kraji).

Při zpětném odběru v pneuservisech se ještě v roce 2005 můžeme setkat s tím, že si provozovatel účtuje za zpětný odběr poplatek ve výši cca 20 - 30 Kč za kus, což je

v rozporu s § 38 zákona o odpadech. Častým nešvarem zpětného odběru pneumatik je přijímání použitých pneumatik pouze prodávaných značek, což odporuje zásadě dle definice zákona o odpadech, kdy zpětný odběr použitých výrobků probíhá „bez ohledu na značku“.

Přestože se pneumatiky sbírají na 34 sběrných dvorech Středočeského kraje, ani po 3 letech povinného zpětného odběru není vůle povinných osob k využití tohoto zdroje použitých pneumatik ani ke spolupráci s obcemi.

Dlouhodobý spor je veden v oblasti konečného zpracování použitých pneumatik. Na trhu s odpady se jednoznačně prosazuje energetické využití starých pneumatik v cementářských rotačních pecích (zejména Mokrá a Čížkovice), zatímco recyklační linky pro materiálové využití pneumatik jsou udržovány v provozu pouze díky dodávkách starých pneumatik ze zahraničí.

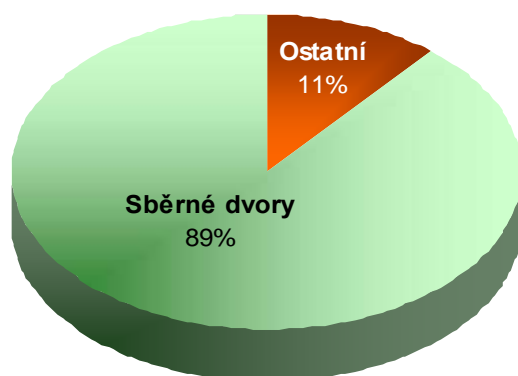

Obr. 6: Místa zpětného odběru použitých pneumatik dle typu

4.3.5. Elektrozařízení

- **Velké a malé domácí spotřebiče (1., 2. skupina)**

Nejvýznamnější komoditou z této skupiny jsou chladicí zařízení (ledničky a mrazáky). V současné době probíhá transformace dílčích systémů zpětného odběru chladniček, které na individuální bázi pro povinné osoby provozovaly společnosti PRAKTIK LIBEREC, s.r.o. a APUSO plus a.s.. do komplexního systému zpětného odběru. Tento systém bude provozovat organizace Elektrowin, která byla v prosinci 2005 zaregistrována pro zpětný odběr historických elektrozařízení skupin 1.,2, a 6. Předpokládá se, že během roku 2006 dojde k začlenění většiny uvedených sběrných dvorů do systému Elektrowin.

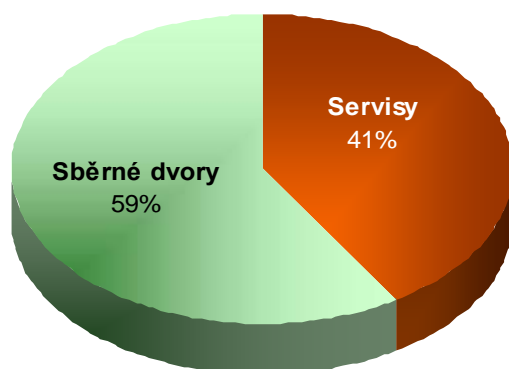

Obr. 7: Zpětný odběr elektrozařízení skupiny 1.-2. dle typu

Pouze doplňkově probíhá zpětný odběr velkých domácích spotřebičů ve skladech kovového odpadu, na skládkách nebo na překladištích odpadů.

- **Komunikační, IT a spotřebitelská elektrozařízení (3., 4. skupina)**

Nejvýznamnější komoditou z této skupiny jsou televizory a počítačové monitory. Zpětný odběr těchto komodit je teprve zahajován, neboť na rozdíl od domácího chladícího zařízení je tato povinnost účinná až od 13. 8. 2005. Organizace ASEKOL s.r.o. již zveřejnila seznam míst zpětného odběru pro 3., 4., 6 až 10. skupinu použitých elektrozařízení. Jedná se výhradně o servisní střediska nejvýznamnějších výrobců spotřební elektroniky.

Obr. 8: Zpětný odběr elektrozařízení (3., 4. skupina) dle typů

Pro použitá elektrozařízení 3. a 4. skupiny vzniklo v posledních měsících na území Středočeského kraje několik významných zpracovatelských zařízení. Lze tedy předpokládat, že Středočeský kraj se stane centrem zpracování elektroodpadu výše zmíněných skupin :

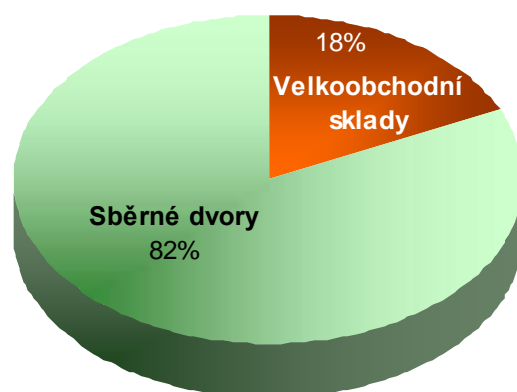

Tabulka XII : Přehled zpracovatelů elektrozařízení (3., 4. skupina)

Společnost	Adresa	IČ	Č.j. rozhodnutí dle §14 odst.1 Zákona o odpadech
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Příbram VI. č.p.530; 261 81 Příbram	27118100	5955/47202/2004/OŽP vydal Krajský úřad Středočeského kraje Zborovská 11; Praha 5
Sdružení ZP-EKO, chráněná dílna	Pražská 600; 252 10 Mníšek pod Brdy	26641038	6489od50780/04/OŽP-P1 vydal Krajský úřad Středočeského kraje Peškova 960; Praha 5
ECO RETEL	Klaudiánova 124; 293 01 Mladá Boleslav	27170284	3535 od-22637/04/OŽP-Kuo vydal Krajský úřad Středočeského kraje Zborovská 11; Praha 5
Safina a.s.	Vídeňská 104, 252 42 Vestec u Prahy	45147868	schválena předúprava vyřazených elektrických a elektronických zařízení

▪ Osvětlovací zařízení (5. skupina)

Na území Středočeského kraje je situováno 7 velkoobchodních nebo distribučních skladů, z kterých nejvýznamnější výrobci (OSRAM spol. s r.o., Philips Česká republika s.r.o., GE Industrial s.r.o.) zajišťují zpětný odběr použitých zářivek již od roku 2002 ve spolupráci se společností RECYKLACE EKOVIK, a.s.. Použité zářivky se sbírají v 32 sběrných dvorech ve Středočeském kraji, avšak v rámci odděleného sběru nebezpečných složek komunálních odpadů. Lze předpokládat, že po registraci kolektivní organizace EKOLAMP s.r.o. dojde ze strany výrobců k zahájení spolupráce se sběrnými dvory a převzetí finanční a organizační zátěže za zpětný odběr této komodity.

Obr. 9: Místa zpětného odběru osvětlovací techniky (dle typů)

4.4. Sběrné dvory obcí a zpětný odběr

Jedním z cílů této studie bylo zjistit míru spolupráce mezi obcemi a povinnými osobami / výrobci v oblasti zpětného odběru. Větší obce a města zřizují sběrné dvory jako místa pro shromažďování a skladování objemných a nebezpečných odpadů. Od roku 2003 dochází

ke sporům a polemikách o financování sběru a recyklace odpadů, které jsou zároveň komoditami, na které se vztahuje zpětný odběr.

Ve spolupráci s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM a.s. jsme uspořádali anketu na toto téma mezi provozovateli sběrných dvorů. Z 30 organizací nám odpovědělo 25 provozovatelů sběrných dvorů. Pro všechny komodity, které jsou předmětem této studie byla položena stejná otázka :

zpětný odběr pro povinné osoby/výrobce	ano	ne
v případě, že ano, pro jaké povinné osoby/výrobce		
oddělený sběr v rámci komunálního systému	ano	ne

Všichni provozovatelé uvedli, že na sběrných dvorech provádí sběr uvedených druhů odpadů v rámci systémů nakládání s komunálními odpady v obcích. Téměř všichni provozovatelé odebírají od občanů všechny ze zjišťovaných komodit. Pouze 3 provozovatelé uvedli spolupráci s organizací ECOBAT s.r.o. (přenosné baterie) a pouze 2 organizace uvedli spolupráci s organizacemi PRAKTIK LIBEREC, s.r.o. a APUSO plus a.s. (domácí chladicí technika).

Dotazem u výše zmíněných organizací však bylo zjištěno, že mají uzavřeny smlouvy a reálně spolupracují s řadou provozovatelů sběrných dvorů :

Tabulka XIII : Seznam provozovatelů sběrných dvorů zapojených do systémů ZpO

ECOBAT s.r.o.	Praktik Liberec s.r.o.	Apuso Plus a.s.
přenosné baterie	chladničky	chladničky
TS Benešov	TS Bělá pod Bezdězem	TS Čelákovice
TS Čelákovice	TS Benešov	DOKAS Dobříš, spol. s r.o.
DOKAS Dobříš, spol. s r.o.	TS Beroun	KS Ing.Tinková (Hořovice)
TS Kolín	AVE CZ Brandýs nad Labem	TS Kralupy nad Vltavou
BEC odpady s.r.o.(Mělník)	obec Čerčany	BEC Odpady (Mělník)
MPS Kladno spol. s r.o.	DOKAS Dobříš, s.r.o.	ESKO- .A.S.A.(Neratovice).
TS Poděbrady	TS Kolín	ASP služby (Rakovník)
Obec Psáry	MARIUS PEDERSEN (Kostelec)	ASP služby (Říčany)
Záp.kom.slужby (Rožmitál)	BEC odpady s.r.o. (Mělník)	
TS Slaný	TS Nymburk	
TS Vlašim	Pečecké služby, s.r.o.	
	TS Příbram	
	ASP služby (Rakovník)	
	TS Slaný	

Lze tedy konstatovat, že spolupráce mezi provozovateli sběrných dvorů a výrobcí probíhá pouze částečně v oblasti přenosných baterií a chladících domácích zařízení. U ostatních komodit zajišťují sběr a následné využití (odstranění) zpravidla provozovatel sběrného dvora nebo mobilního svozu výhradně na náklady obce).

Lze předpokládat, že se situace změní k lepšímu zejména pro použitá elektrozařízení a že během roku 2006 začnou být sběrné dvory využívány jako místa zpětného odběru. Naopak u minerálních olejů a použitých pneumatik není bez legislativních změn perspektiva na zlepšení stávající situace.

5. Zpětný odběr a GIS

Ze strany zadavatele bylo požadováno zpracování databází v takové formě, aby byly použitelné v rámci **geografického informačního systému** Středočeského kraje. Tento požadavek byl později upřesněn na databázi míst zpětného odběru. Za tímto účelem poskytl odbor informatiky vektorová data ESRI shapefile. Konkrétně se jednalo o polygonové vrstvy území kraje, obcí a obcí s rozšířenou působností a bodovou vrstvu obcí Středočeského kraje. Veškerá data byla zpracována v softwarovém prostředí ArcGIS 9.0. Základním pracovním podkladem byla databáze míst zpětného odběru na území Středočeského kraje v prostředí MS Excel.

5.1. Pracovní postup

Nejdříve byla na základě bodové vrstvy obcí editací bodů vytvořena samostatná bodová vrstva míst zpětného odběru, ve které každý bod odpovídá jednomu místu zpětného odběru a jsou mu přiřazeny atributy z databáze míst zpětného odběru (příloha 3.), atributy byly přiřazovány na základě identifikačního čísla ZÚJ.

Následně byly vykalkulovány počty míst zpětného odběru pro jednotlivé komodity v obcích a identifikovány systémy v nich působící, Tyto informace byly přiřazeny k jednotlivým obcím polygonové vrstvy obcí, opět na základě identifikačního čísla ZÚJ.

Dále byly vypočítány počty míst zpětného odběru pro jednotlivé komodity na území jednotlivých obcí s rozšířenou působností a tato data byla implementována do polygonové vrstvy obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP).

5.2. Výstupy a použití

Základním výstupem je „Personal Geodatabase(*.mdb), která integruje všechna zpracovávaná data do jednoho systému. Obsahuje všechny potřebné topologické (souřadnicový systém S-JTSK) a atributové údaje.

Kromě toho bylo vytvořeno 7 mapovým projektů (*.md), které na základě topologických a atributových údajů vizualizují stav zpětného odběru souhrnně či dle jednotlivých komodit podle územních celků, tedy obcí a obcí s rozšířenou působností. Tyto mapy jsou součástí této průvodní zprávy jako přílohy I až VII.

Personal Geodatabase umožňuje na základě SQL dotazů velmi rychle získat požadované informace a okamžitě výsledky těchto dotazů vizualizovat v mapových projektech; konkrétně pro problematiku zpětného odběru to znamená, že uživatel může dostat informace o rozložení míst zpětného odběru na základě jím definovaných kritérií.

Pokud by takto získaná data byla umístěna na IMS serveru, mohl by běžný uživatel internetu získat informace o možnostech odevzdání použitého výrobku na území Středočeského kraje, a to na základě lokality, která je mu nejbližší.

Pro pracovníky Krajského úřadu se nabízí možnost prostorových analýz, které mohou například ukázat regiony s nižší hustotou míst zpětného odběru a podobně.

6. Závěr

Legislativní úprava zpětného odběru je v České republice řešeno nejednotně a nesystematicky. Při zpracování studie se navíc objevily závažné nedostatky v dostupnosti relevantních informací o povinných osobách, výrobcích a místech zpětného odběru. Buď tyto informace nejsou dostupné nebo není vytvořen systém sdílení těchto informací mezi Ministerstvem životního prostředí a dalšími orgány státní správy a samosprávy.

Přes uvedené nedostatky se podařilo v rámci studie identifikovat 100 významných výrobců a povinných osob pro všechny zadané skupiny výrobků. V textové části jsou zvláště uvedeni významní a středně významní výrobci a povinné osoby se sídlem ve Středočeském kraji.

Podle dostupných informací byla sestavena databáze 648 míst zpětného odběru na území Středočeského kraje. Tato databáze byla zpracována takovým způsobem, aby mohla být použita pro účely geografického informačního systému Středočeského kraje (tzv. personal geodatabase). Funkčnost této databáze byla ověřena vytvořením 7 mapových příloh zobrazujících hustotu a rozmístění míst zpětného odběru podle územní působnosti obcí s rozšířenou působností.

V roce 2006 očekáváme dynamický rozvoj zejména v oblasti systémů zpětného odběru použitých elektrozařízení. Z toho důvodu doporučujeme provést v druhé polovině roku 2006 aktualizaci této studie, která by měla obsahovat :

- aktualizaci databáze významných povinných osob podle výsledků závěrečné zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru za rok 2004, které pro MŽP ČR zpracovává VÚV T.G.M.-CeHO, Praha,
- dotazníkové šetření u významných povinných osob o způsobu zajištění povinností zpětného odběru,

- ověření reálné funkčnosti všech míst zpětného odběru uvedených v této studii formou terénního šetření,
- aktualizaci seznamu míst zpětného odběru dle výsledků předchozích dvou kroků.